

JÁSZKUN POLGÁR.

Közérdekű, gazdasági, ismeretterjesztő és szénirodalmi hetilap.

Megjelen minden esütörtökön.

Előfizetési feltételek:	Szerkesztőségi iroda:	Hirdetések díja:
	I. tized, 84-dik szám alatt.	Egy 3 hasábos petit sor helye . . . . . 10 kr.
Május 1-től augusztus végeig . . . . . 2 frt.	Kiadó hivatal:	Többszöri hirdetések engedményben részesülnek.
„ deczember „ . . . . . 4 frt.	Gerzsány Antal, II. tized, saját házában.	Kinestári illeték külön . . . . . 30 kr.
		Nyílttér sora . . . . . 25 kr.

Nyugodt önérettel vallhatom be, hogy négy hónapos pályája alatt e lapnak kitűzött célját és irányát, — noha különféle kísértéseknek s infesztatzióknak kitéve, — szilárd megtörhetlenséggel vitémet keresztül. Nehogy tehát bárki is, noha méltatlanul, de, — a legparányibb foszlányba kapaszkodva önzéssel vagy magán bosszú sugallatával valóhasson, íme a mult szám homlokán jelzett, habár minden nemes érzületet méltán fellázító, de engemet csak mint magánszemélyt érdeklő eseményt, — sikerülvén jogosan elkezeredett keblem hullámszáit férfias eréllyel megzaboláznai, — ezennel elhallgatom.

Legyen e lap minden sora az utolsó pillanatig csupán a közérdeknek szentelve!

Turcsányi Gyula

Pártjaink a közel multban.

(Folyt.)

— t. — Valamint azon időben, midőn az egész Jászság a dinasztikus hiperlojális érzelmeknek hódolt, csak egy politikai párt „a vak hódolat“ pártja volt: úgy midőn a szabad eszmék lobogója alá csoportosult a Jászok nagy része, ismét csak egy uralgó párt volt: „a szabad-életűeké.“

Azon kevesek, kik hiperlojális érzületükhöz hívek maradtak, csak is a ná-

dori, — illetőleg főkapitányi helyettesek nagyon korlátolt terjedelmű légkörében vonták meg magokat.

Dicséretére legyen a Jászságnak megemlítve az, hogy a szabadságharc tartama alatt nem volt itt párt, nem elkülönbség, hanem csak egy általános szent érzet uralgott: a feláldozó hazaszeretet!

Az új alkotmányos aera, — a bold. gf. Rádáy főkapitánysága alatt, az előttei években mutatkozni kezdett, — ugyne vezetett Deákpárt — ismét eltűnedezett, nem lévén a főkapitányi székben támasza.

Midőn később gf. Szapáry István lett főkapitánynya, a Deákpárt nemcsak ismét életelt adott magáról, de sőt az 1872-iki országgyűlési képviselő választást megelőző időszakban már annyira tömörült, annyira emelkedett, hogy tekintélyes párttá nőtte ki magát, és pedig oly nagy mérvben, hogy a széles ismeretű, tudományosan képzett férfiu, és szakiró Visontay János ur szerkesztése mellett, — és pedig részvényekre — politikai helyi lapot indított meg.

Azon erély és ügybuzgalom, melyet a párt hatalmas támogatója a főkapitány, a párt ragyogó eszű: „Vismotrixa“ és több jeles tagja kifejtett, eleinte az első benyomás hatása alatt az egész pártra kiterjedt úgy annyira, hogy az

1872-ik képviselő választáskor, az akkoron mindenható ellenjelölt ellenében, — noha a Deákpárt választása, illetőleg jelöltsége nagyon tapintatlan volt, még is háromszázat meghaladó súlyos szavazat gördült az urnába, a jáköhalmi választásnak a balpártra lett eldöltét pedig, csak is a jászaplakinak lehetett tulajdonítani.

Azonban a választások után, bizonynyal a sikertelenség okozta esüggedés mindinkább kezdé a párt nagy részét ernyeszteni, úgy annyira, hogy mult év juniushó végével a párt politikai lapját, a folyvást ügybuzgó s áldozatkész pártelnök Móczár János ur — részvétlenség sőt totalis közöny miatt kénytelen volt beszüntetni.

Ez időtől fogva a Deákpárt hangot vesztett, s el lehet róla mondani, hogy de facto nem is létezik már.

Pedig e párt ha nem is mennyiség, de minőség tekintetében már nagyon jelentékeny volt.

Sőt ha ez év elején fennállandott, nagy kérdés, mint állának ma Jászságban a politikai konstellatziók.

És így míg a balpárt a helytelen vezetésnek köszönheti jelenlegi bizonytalan állását, addig a Deákpárttól elmondhatjuk, hogy hallatlan indifferentizmus, és büüös hanyagság által önmagát ölte meg.

MINDENKI SZÁMÁRA.

Pest. Aug. 20. 1874.

Kedves szerkesztőm!

Cassandra valek! Megjősölám lapja korabálát.

Akkor ön jóslatomra mosolygott, az igaz hogy az keserűség, — de még is — mosoly volt.

De mert akkoron jóslatomat nem magyarártam meg, teendém most.

Ismerem ön szorgalmát, buzgalmát, sziládságát, szívös természetét, képzettségét, és még is négy hóval ez előtt, midőn ön megindult lapja programját baráti bizalommal feltárta előttem, megjősölám, hogy az hosszú életű nem leend.

Öszinte barátságomról, jó akaratomról meg van ön egyhízsem győződve, s így elheti, hogy ön jóslat nem malitzián, de egy hat krukszót meghaladó agyastyan elttapasztalán alapult.

Kedves szerkesztőm! A hol az az átkozott *Corruptio* oly mérvben, mint a Jászságban elterjedt, — ott azt kiirtani hosszú idő kitartás, s mi fő, legfőképen a *nervus Rerum* gerendarum, vagy is magyarán mondva „Pénz“ szükségeltnék.

Azt pedig tudtam, hogy az én kedves szerkesztőm e földi mammonnal nem igen disponál, mert ugy ismerem őt, mint olyat, ki a pénzt már csak azért is, mert az zszarnoki ha-

talmat gyakorol az emberiség felett, megveri, s nem becsüli

E vállalat tehát hosszas életű nem lehetett.

Az emberek szeretik nézni a hősök kezdelmét, meg is tapsolják azt, de vajh! mily kevés azok száma, kik áldozatra is komolyan készek.

Tehát most teszi ön lapjára a halotti lepelt?!

És kedves szerkesztőm még is, halálában is élni fog az!

Azon jó mag, mit ön abban elhittett — mert hidje meg fogékony tilaj még a magyar ember szíve — ki fog kelni és hasznos gyümölcsöket termend.

Sőt többet mondok. Sikerült önnek lapja négy hónapos élete alatt a *Corruptio* pestise legének tovább terjedését nemcsak dezinficiálni, sőt erejének nagyrészt megsemmisíteni.

Vajha gyógymódját még tovább is alkalmazhatta volna.

Ámde lassák azok, kik közönbösségükkel e nemes, és nagyszerű törekvést féltutjában megakadni engedek.

Ön megtette kötelességét.

Sőt — a ki úgy tudja mint ön — be kell vallania, hogy, többet tett, mint egy embertől várható volt.

Nem inába atya fia. Ő is szegény dicsőült barátom! a hazaert áldozá fel magát, a nélkül, hogy ezt valaha még csak érdemnek is tartotta volna.*)

*) Legyen áldott emlékezte! T. Gyula.

Ismerem önt gyermekkor óta, serdülő ifju korától mai napig szorgos figyelemmel kísérem nyilvános élete minden mozzanatát, és nem mint barát, de mint az igazság tántorítatlan híve, tiszta lélekismerettel elmondhatam hogy ön*)

Azért ne keseredjek el. Utóbbi törekvésén is, a legszentebb hazafiai jó akarát eltorlhetetlen nyoma latható.

Él bennem a hit, hogy e jó akarát, még áldást hozó leend.

Egy, csupán egy, vagy is a banthatja önt, hogy míg jobb sorsra méltó lapjának meg kell szünnie, addig az a másik folytatja az irodalomnak szgyenerét, s a jó izlés esómörére váló szennyes pályáját.

Vigasztalja önt azon élettapasztalat, hogy az illatos szép virágot a fagy legparányibb lehelete elhervasztja, míg a svábok, poloskák s más ily undok férgek még irtóháborúval sem pusztíthatók ki.

Es most siessen ön ide körünkbe vissza. Munkássága,avatott tolla a fővárosban bizonynyal méltányolva lesz.

Tehát a közel viszontlátásig.**)

S—yi E.

*) Legyen szabad szerénységemnek e sorokat kibányóli. T. Gyula.

**) Köszönet nagy hazá! Ez elismerő, buzdító s vigasztaló sorokért. Az igaz, hogy mulentől megfosztattam, de maradt e fély és fény vigaszom: az öntudat! És ez elég nekem! T. Gyula.

Mások ominosus arcezel a gymnasiumnak nemsokára leendő beszüntetéséről eszege- nek, mert szerintük az alapitka meg lévén támadva, az csakhamar elfogyand.

Vannak azután ismét mások, kik még a felettieknél is furább dolgokat, mint bizonyosokat suttoznak.

Ámde mindezen beszédekot nem figyelve ezen egész ügyben csupán egy szerény kérdéskét koczkaztatnak.

Mint van az, hogy ezen ügy elnöke, a ki pedig nem igen undorodik a nyilvános zajgásoktól, midőn azok dicsőséget óbégatják, a ki nagyon jól tudja, és érti az ily közpénzek kezelésével járó kötelemeket és felelőségeket, még is, noha rendelkezésére áll egy — már olyan a milyen — közlöny, évek óta sem abban, sem a főváros lapjaiban közzé nem tett az ezen töke mikénti kezeléséről készített (?) számadásokat.

Mind arra a mi sötétben történik, legyen bármily tiszta — méltán ránehezedik a gyanu mázsányi súlya.

Vagy annyira hatalmasnak tartja magát, hogy minden felelőségi kötelem túl emelkedik?

Meglehet!

Majd meglátjuk, meddig futja!!!

Bolgár Emilné

született

Farkas Terézia,

élte 21-ik évében, házassága 3-ik évének első hetében, 17 havi szenvedés után f. 1874. évi augusztus 19-én reggeli 6 és fél óraker a halál által elszakított férje szerető szivéről.

Tetemei folyó hó 20-án délután 4 óraker fognak eltemettetni.

* * *

Csillaghullás volt! Ámde nem az égről a földről... hanem a földről az égbe szállt fel egy csillag!

Csillag volt! Melynek szende fénye a boldogság ragyogásával sugározott be egy szerény családi szentélyt!

Egy, — szivben, lélekben megtört — férj lekonyult fővel áll a korán elhunyt áldott nő ravatala előtt.

Csak egy vigaszt nyujthatnak számára a könnyörület angyalai.

És a vigasz azon megmásíthatlan végzetbeni megnyugvás: hogy a földön minden mulandó!

Vigasztalódjál nemes férfiu! Mert ő nemesak boldogságod ragyogó csillaga, de angyal is volt, és az angyaloknak nem a sivatagteljes földön, de ott az égben van a helyük.

Vigasztalódjál! Hiszen azon — bár rövid — pillanatok, mikkel ez angyal boldogított, kell, hogy dúsan kárpótolják egy egész hátralévő élet keservét.

Ámde a vesztesség nemesak a kesergő férjé, de édes mindnyájunké is.

Hiszen ő nemesak eszményített képe lön a női hűségnek és erénynek, de városunk társadalmának egyik fényesen tündöklő igaz gyöngye is volt.

Nem is leendő ismerői, tisztelői körében oly szem, mely a korán elhunytnak sargöröngyeire a fájdalom, bánat, és részvét könnyűit ne hullatná.

És a könyűkből virágok nyilandanak, a kegyeletos megemlékezés hervadhatatlan neveljtssei!

Mint életed volt, legyen örök álmod is oly édes, oly szelid, oly boldogító!

Áldott legyen emléked!

Turcsányi Gyula.

Mi hír hazánkban?

— t. — Szent István napját, vagy is egyik kizárólagos magyar jellegű nemzeti ünnepünket a haza minden részében nagy kegyelettel ülték meg. Dicsőült szent királyunk ott az égben! Egykoron a szent Szűznek pártfogásába ajánlád az általa hatalmas alapokra fektetett Magyarország sorsát, most pedig kérd őt, hogy e megingatott, sőt összeomlással fenyegető alapokat erősítse meg, mert különben nemzetednek vége lesz.

Kinek mi a baja?

— t. — E rovatot ünnepélyesen bezáratjuk, mert lapunk fennállása alatt, minden jogos és méltányos panaszt felvettünk, közöltünk benne. Most már nincs senkinek panasa. Ho hó! Volna egy valakinek, pedig édes magunk ellen, a miért őt magas talapatáról a homokba gördítettük, de e tettünk fő, sőt lehet mondani lapunk egyetlen egy érdeme lévén, az ez ellen általa elmorgott panasz nemesak nem jogosult, de a legszentebb hazafiui törekvés ellen irányult lévén, kizárjuk azt e rovatból, kijelentve, hogy valamint eddig úgy jövőre is közvetve, vagy közvetlenül leendő oka, ha a sok jajt hallva ismét kerdünk kellene: Kinek mi a baja?

Városunk s vidékünk ujdonságai.

— t. — E hó 20-án kora reggel Bathó bácsi lövegeinek hangos durranásai tudaták, hogy ünnep lesz. Sz. István napja volt. Plébánia-templomunkban a helybeli hatóságok s a város minden rendű s mindkét nemű közönségének nagyszámú jelenlétében fényes segedlet mellett isteni tisztelet tartatott.

— t. — A Bathókerti Ilona-báll bizonynyal az azt megelőzőtt eső miatt nagyon gyéren volt látogatva, pedig a báll adó bérlősnő igen ügyesen és eszesen díszítettté fel nemesak a táncztermet, de a kerti bemenetet is.

— t. — Piaczunkon a dinnye még csak most kezd mutatkozni, holott régi szólam szerint Lőrincz nap után a dinnye nem is volna már élvezhető. Halad hát a természet is, hanem rák módjára. Talán az itteni állapotokat utánozza.

— t. — Biztos forrásból meritve közöljük a hírt, hogy Velkey Ferencz ur a kerületi esendbiztosi állomásra helyettesítettt. Mi őt erélyes és ügybuzgó férfitúnak ismerjük, s így bátran merjük romélni, hogy e nehéz s fontos hivatásnak jelesen felelend meg.

— g. — Szombaton „Egy szép asszony titka“ Szabó Antal ur mint helybeli szintársulat legjobb játékosa jutalmául adatik, úgy hisszük, hogy a közönség forró részvétet tanusítja irányában.

— t. — A kedves Kendyné, az itt működő szintársulat egyik kiváló tagjának jutalmjátéka jövő Csötörtökön leendő, mely alkalommal „A fehér ruhás nő“ sensations dráma kerülend színre. Reméljük, hogy akkorra a részvétlenség kérge már el lesz olvadva s tele házban fogunk gyönyörködhetni.

— A jászkiséri Tiszaszabályozási egy- letnek nemrég elhunyt igazgatója helyett Jászkiséren lakó Kys István ur lett hálomás szerint megválasztva.

— Jászkisér vidékén hire jár, hogy Braziliában a Huronok és Sioux-ok hazájában, egy — a 48—49-dik szabadságharcz után emigrált Kys László nevű hazánk fia nemrég elhunyt, s hasonló de csak y-al irott rokonaira több millió dollárt hagyott. Mi tudjuk, hol van e rokonok unikumá.

— A fennti vidéken egy hirhedt „gazdaszony“ a közjó érdekében következő, s ez inséges időben szerinte igen hasznos műveltet ajánl:

Először, kitűnő zsír pótléknak: a fagyút. Másodsor liszt pótléknak a korpát. És végre, hogy olesó s jó cipőkhöz juthassunk, — Pestről kell hozatni, — azután otthon szétfejteni, s ujra összevarrni, de csak akkor dolgozni rajta, ha valaki látogatóba jön, hogy lássa a nagyszerű műveltet; ilyképen azután lehet azzal dicselkedni: „itt hon magunk csináljuk a cipőket.“ Azonban ajánljuk jövőre az ily szétfej- tett cipők belsejéből a pesti cipész czimlap- jat kikaparni, mert az megláttatván a gazdaszonyi fitymalkodás nevetségesse válhatik.

Mind azon részvétteljes ismerőimtől, kik áldott feleségem haláláról a jelentést meg nem kapták, kegyes elnézést kérek, és köszönöm azon részvétet, mely fájó szivemnek oly jól esett.

Bolgár Emil.

Hogy áll a világ?

— t. — A szélrózsa minden irányából azon összhangzó tudósítások érkeznek, hogy a „kutya napokat“ fagyos széllel beköszöntött hideg idő követi! Ilyképen méltán felhető, hogy a diplomataok agyában a furdői idény kellemes élvei közt megszülemlett enyhe terveket Bo- reas fuvalmai megfagyasztván, még ez év folyamában oly politikai fordulatoknak nézen- dünk elé, mikről még maga Minden váro Ádám sem álmodott. Azzal minden esetben vigasztalhatjuk magunkat, hogy jöjjön bármi is, a mostaninál rosszabb már alig jöhet. Kér- jük azonban a Jászkunságot ide nem érteni, mert itt a megtört hatalmasság ujbóli felemel- kedése, az egyiptomi hét csapással mulná felől a jelenlegi állapotokat, már tudniillik: a roszban.

Nemzeti színészet.

— t. — Mielőtt rendes referadánkat meg- kezdenők, aggodva kell kijelentenünk, hogy városunk mértő közönségének a jelenleg körünkben működő szintársulat iránti részvét- lenségét kezdjük komolyan nem érteni. Igaz, hogy az idej rosz termés az áldozatkészség terén szűkebb korlátok közé szorult, mindaz- által itt nem nagylelkű áldozatkészségről, de műelvről van szó, mit nálunk különben drága pénzen sem igen lehet gyakorta megszerezni. Azért az ezen — valóban jeles szintársulat iránti közömbösség s részvétlenség, a szűk termés által teljesen indokolható nem lévén, nagyon könnyen közönségünk mizlési he- lyességét ejtendi gyanuba. Nagyon óhajtánók tehát, ha e csorbát az illetők mielőbb kiköszö- rülnek, annál is inkább, mert határozottan ki merjük mondani, hogy csak is az károsul, ki e jeles előadásokban részt nem vesz.

Aug. 15. „Mia tyánk“ című romanti- kus szinmű. Nehogy a nevek külön felemlité- sével csak is ismétlésekbe boesátkozunk esu- pán annyit jelentünk ki, hogy a szereplők szo- kott ügyességgel és buzgalommal működtek

